

“Als interim IB’er breng je nóg meer dan als IB’er.”

Angela Apon (51) begon op 23-jarige leeftijd als groepsleerkracht, waarna ze haar carrière vervolgde in het speciaal onderwijs als leerkracht en intern begeleider (IB’er).

Toen ze van het vak had geproefd, besloot ze dat ze zoveel mogelijk scholen en kinderen hiermee wilde helpen. “Er liggen zóveel mooie kansen om de ondersteuningsstructuur te verbeteren.” Daarom werkt Angela nu als interim IB’er, coach en trainer. Wat maakt die rol anders dan die van de vaste IB’er?



"Het vak transformeert meer richting dat van kwaliteitscoördinator, met meer eigenaarschap voor de leerkrachten."

Met ruim 25 jaar onderwijservaring ziet Angela grote verschillen tussen intern begeleider zijn op één school en de functie interim uitoefenen op meerdere scholen: “Interim IB is tijdelijk, maar toch is je werk breder. Het gaat vaak meer om verandermanagement, je komt echt iets brengen op een school.” Niet voor niets transformeert het vak meer richting dat van kwaliteitscoördinator, met meer eigenaarschap voor de leerkrachten. “Als IB’er krijg je een meer overkoepelende rol voor de kwaliteit van de ondersteuningsstructuur en het onderwijs.”

Rugzak

Als interim IB’er vervul je tijdelijk de rol van IB’er, gemiddeld twee tot drie dagen per week. Dat kan op één school, maar Angela combineert het liefst opdrachten bij meerdere scholen tegelijk. “Ik heb dat nodig, ik vind die uitdaging heerlijk! Daarnaast wil ik me continu blijven ontwikkelen. Hoe meer scholen ik zie, hoe meer ik elke dag leer en dat kan delen. Zo groeit mijn netwerk en raakt mijn rugzak steeds voller.” Met die rugzak reist ze naar basisscholen in heel Nederland, voornamelijk in de Randstad. Gemiddeld werkt Angela op drie tot zeven scholen tegelijk. Soms heeft Angela een uitvoerende rol als interim IB’er, maar vaker een adviserende rol in het vernieuwen van het onderwijs. “Een nieuwe ondersteuningsstructuur opzetten, verandermanagement en helpen bij een inspectiebezoek bijvoorbeeld.”

Samen de puzzel leggen

Als het gaat om verandermanagement, vergelijkt Angela haar opdracht als interim IB’er met het leggen van een puzzel:

“Het grote voorbeeld op de puzzeldoos wordt bepaald door directie, bestuur en samenwerkingsverband en natuurlijk ook door ontwikkelingen in wet- en regelgeving. De losse puzzelstukjes vertegenwoordigen alle niveaus, van leerling tot directie. Soms moeten er nog stukjes gevormd worden door het samenwerkingsverband en het bestuur, soms liggen de stukjes al op tafel. Ik ga ze dan netjes neerleggen, dat is mijn onderzoeksfase. Welke stukjes passen al goed? Ik kijk naar het voorbeeld, naar hoe de puzzel eruit moet komen te zien. En dan bedenk ik hoe we van die losse stukjes het voorbeeld maken.”

Onzichtbaar worden

Als Angela start op een nieuwe school, komt ze na dag één thuis met een overvolle agenda en weet ze waar ze als eerst mee aan de slag moet gaan. Drie weken na haar start weet Angela vervolgens precies wat er moet gebeuren: “Dan breng ik het proces in kaart, dat ik vaak inzichtelijk maak voor het team met

een datamuur in de lerarenkamer. Daarop staan alle afspraken en het proces met kleuren. Waar staan we nu en waar willen we naartoe? Ik vind het belangrijk om dat visueel te ondersteunen, dat geeft iedereen structuur en duidelijkheid.” Gemiddeld duurt een opdracht drie tot zes maanden, vaak wordt die periode nog verlengd. Angela verlaat de school pas als er een duidelijk tijdspad voor de komende drie jaar ligt en de veranderingen goed geborgd zijn.

Afscheid met een cadeautje

Na een intensieve samenwerking met het team en de (interim)directie zit Angela's rol erop en zwaait ze de school uit. “Soms is het even moeilijk om afscheid te nemen, maar iedereen weet dat het tijdelijk is. Als ik wegga, laat ik een spandoek achter: ‘Jullie kunnen het nu zelf!’ En die school kán het dan ook echt zelf. Want elke dag bedenk ik wat ik zelf nog doe en wat ik al overdraag. Bovendien wil ik vanuit mijn overtuiging dat ieder kind er mag zijn, zoveel mogelijk kinderen bereiken en helpen. Daarom ga ik ook steeds graag weer door. Ik zie het als een cadeautje als ik weer naar een nieuwe school mag.”

Verandering van het vak

Volgens Angela is het vak van IB'er veranderd: “Vroeger ging het om leerlingenzorg, nu gaat het om ondersteuning op alle niveaus: van leerling en leerkracht tot team en school.” Angela gaf samen met andere IB'ers en het LBBO vorm aan de nieuwe rol van de IB'er en weet dus hoe de nieuwe generatie de omslag kan maken. “Onder meer door actief deel te nemen aan bijeenkomsten van de samenwerkingsverbanden en schoolbesturen. Zo ontwikkel je een helicopterview en kun je de directie goed voeden. Je bent een tandem, je doet het echt samen.”

Elke dag bijblijven

Omdat Angela op veel scholen haar expertise deelt, is het essentieel dat ze op de hoogte is van wat er speelt in onderwijsland. “Bijblijven is heel belangrijk. Daarom volg ik alles op de voet, van nieuwsbrieven tot nieuwe literatuur. Op didactisch, pedagogisch en onderwijsgebied. Daarnaast volg ik alles wat binnen de samenwerkingsverbanden gebeurt waar ik werk. Dat is best uitdagend, want die verbanden werken regionaal en ik werk landelijk. Er zitten verschillen in de uitvoering, dus moet ik me er goed in verdiepen.” Die actuele kennis betaalt zich dan ook dubbel en dwars uit: “Ik weet wat er speelt, dus ik kan scholen erop attenderen en ze vertellen waar ze de juiste informatie kunnen vinden.”

Voor het kind

De grote drijfveer voor Angela is ‘het kind’. In haar rol als interim IB'er wil ze de kinderen op zoveel mogelijk basisscholen goed onderwijs en goede ondersteuning bieden. “Ik koos voor de Pabo omdat ik kinderen die bijzonder zijn verder wilde helpen binnen het onderwijs. Na de Pabo begon ik als leerkracht en werd al snel gevraagd voor Cluster 4-onderwijs, waar ik kinderen met psychiatrische stoornissen en ernstige gedragsproblemen onderwijs gaf. Die kinderen raken je. Niet als leerkracht, maar als persoon. Toen ik IB'er werd, merkte ik dat ik meer invloed kon hebben in het opzetten van het onderwijs in de basis. Toen wist ik dat ik dat op zoveel mogelijk scholen wilde gaan doen.”

Mooiste beroep dat er is

Angela kan met haar ervaring elke school vooruit helpen. “Dat krijg ik ook terug van scholen en daar geniet ik enorm van. De uitdaging die ik zoek in werk, krijg ik ook elke dag. En als mijn werk erop zit en de veranderingen geborgd zijn, kan ik met een gerust gevoel weg.

Ik vind interim IB'er het mooiste beroep dat er is. Het is de kers op de taart. Je kan zelf de uitvoerende rol hebben en zelf de gesprekken voeren met leerkrachten en ouders, maar ook echt meewerken aan verandering en de nieuwe generatie IB'ers helpen hun vak uit te oefenen en vliegrepen te maken. Ik zie mensen die ik coach echt groeien in hun ontwikkeling, ze komen in hun kracht en gaan stralen. Dat zijn de mooiste cadeautjes voor mij.”

“Bijblijven is heel belangrijk. Daarom volg ik alles op de voet, van nieuwsbrieven tot nieuwe literatuur. Op didactisch, pedagogisch en onderwijsgebied.”